

Paulina Dolatowska

Poradnik
Jak zostać rolnikiem?

WYDAWCA:

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

73-134 Barzkowice 2

tel. 91 479 40 10, 91 479 40 15, 91 561 37 00, fax 91 561 37 91

www.zodr.pl

e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl

Dyrektor: mgr inż. Dariusz Kłos

ISBN 978-83-66999-33-6

Projekt okładki: Jolanta Gapys

Skład tekstu: Karolina Sawczuk

Druk i usługi introligatorskie ZODR w Barzkowicach

Nakład: 100 egzemplarzy

Kto to jest rolnik?

Rolnik, farmer – to pełnoletnia osoba fizyczna zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą. Często specjalista w zakresie rolnictwa.

Za rolnika indywidualnego, uważa się osobę fizyczną będącą:

- właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha,
- posiadającą kwalifikacje rolnicze,
- co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, do okresu tego zalicza się okres zamieszkiwania w innej gminie bezpośrednio poprzedzający zmianę miejsca zamieszkania, jeżeli w gminie tej jest albo była położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego.
- prowadzącą przez okres co najmniej od 5 lat osobiście to gospodarstwo (wymóg ten nie dotyczy rolników, którzy w dniu ogłoszenia wykazu nieruchomości Zasobu przeznaczonych do dzierżawy mieli nie więcej niż 40 lat – art. 29 ust. 3bb pkt 1 ustawy).

Uważa się, że osoba fizyczna:

1) osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, jeżeli

a) pracuje w tym gospodarstwie,

b) podejmuje wszelkie decyzje dotyczące prowadzenia działalności rolniczej w tym gospodarstwie;

2) posiada kwalifikacje rolnicze, jeżeli uzyskała:

a) wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe lub

b) tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub

c) wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub

d) wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 5-letni staż pracy w rolnictwie.

Za staż pracy uznaje się okres, w którym osoba fizyczna:

1) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników, lub

2) prowadziła działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o obszarze nie mniejszym niż 1 ha stanowiącym jej własność, przedmiot użytkowania wieczystego, przedmiot samoistnego posiadania lub dzierżawy, lub

3) była zatrudniona w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę lub spół-

dzielczej umowy o pracę, wykonując pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej, lub

4) wykonywała pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej w charakterze członka spółdzielni produkcji rolnej, lub

5) odbyła staż, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej

6) za staż pracy, o którym mowa w ust. 2, uznaje się również okres pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym potwierdzony zaświadczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz. U. poz. 310).

Kwalifikacje i wykształcenie rolnicze

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego mówi, że osoba fizyczna posiada kwalifikacje rolnicze, jeżeli uzyskała:

1. wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 5-letni staż pracy w rolnictwie, lub

2. wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub

3. tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub

4. wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe.

Wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, których ukończenie lub posiadanie uznaje się za posiadanie kwalifikacji rolniczych, określony został w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 109).

Kierunkami studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej są:

1) rolnictwo;

2) ogrodnictwo

3) weterynaria

4) technika rolnicza i leśna

5) zootechnika

6) architektura krajobrazu

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1-6

uznaje się za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej kierunki studiów, na których w zakres kształcenia wchodziły przedmioty dotyczące technologii produkcji roślinnej lub zwierzęcej, albo melioracji wodnych w wymiarze co najmniej 120 godzin.

Wykaz zawodów i specjalności wykształcenia średniego zawodowego:

- 1) technik rolnik;
- 2) technik ogrodnik;
- 3) technik architektury krajobrazu;
- 4) technik hodowca o specjalności:
 - a) hodowla drobiu,
 - b) hodowla zwierząt;
- 5) technik hodowca koni;
- 6) technik pszczelarz;
- 7) technik rybactwa śródlądowego - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb;
- 8) technik weterynarii - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla zwierząt;
- 9) technik ekonomista o specjalności:
 - a) ekonomika i rachunkowość przedsiębiorstw rolniczych,
 - b) rachunkowość i rynek rolny;
- 10) technik towaroznawca o specjalności surowce rolne;
- 11) technik agrobiznesu;
- 12) technik mechanizacji rolnictwa;
- 13) technik melioracji wodnych;
- 14) technik inżynierii środowiska i melioracji.

Wykaz zawodów i specjalności wykształcenia zasadniczego zawodowego:

- 1) rolnik;
- 2) ogrodnik;
- 3) pszczelarz;
- 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
- 5) rybak śródlądowy - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb.

Wykaz tytułów kwalifikacyjnych, tytułów zawodowych oraz tytułów zawodowych mistrza w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej, uzyskiwanych w systemie pozaszkolnym:

- 1) rolnik:
 - a) wykwalifikowany rolnik,
 - b) mistrz rolnik;
- 2) rolnik upraw polowych:
 - a) wykwalifikowany rolnik upraw polowych, b) mistrz - rolnik upraw polowych;

- 3) rolnik tąkarz:
a) wykwalifikowany rolnik tąkarz,
b) mistrz - rolnik tąkarz;
- 4) rolnik chmielarz:
a) wykwalifikowany rolnik chmielarz,
b) mistrz - rolnik chmielarz;
- 5) rolnik hodowca bydła:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca bydła,
b) mistrz - rolnik hodowca bydła;
- 6) rolnik hodowca trzody chlewnej:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca trzody chlewnej,
b) mistrz - rolnik hodowca trzody chlewnej;
- 7) rolnik hodowca owiec:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca owiec,
b) mistrz - rolnik hodowca owiec;
- 8) rolnik hodowca koni:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca koni,
b) mistrz - rolnik hodowca koni
- 9) hodowca drobiu:
a) wykwalifikowany hodowca drobiu,
b) mistrz - hodowca drobiu;
- 10) hodowca zwierząt futerkowych:
a) wykwalifikowany hodowca zwierząt futerkowych,
b) mistrz - hodowca zwierząt futerkowych;
- 11) pszczelarz:
a) wykwalifikowany pszczelarz,
b) mistrz pszczelarz;
- 12) ogrodnik:
a) wykwalifikowany ogrodnik,
b) mistrz ogrodnik;
- 13) ogrodnik sadownik:
a) wykwalifikowany ogrodnik sadownik,
b) mistrz - ogrodnik sadownik;
- 14) ogrodnik szkółkarz:
a) wykwalifikowany ogrodnik szkółkarz,
b) mistrz - ogrodnik szkółkarz;
- 15) ogrodnik warzywnik:
a) wykwalifikowany ogrodnik warzywnik,
b) mistrz - ogrodnik warzywnik;
- 16) ogrodnik upraw kwaciarskich:
a) wykwalifikowany ogrodnik upraw kwaciarskich,
b) mistrz - ogrodnik upraw kwaciarskich;
- 17) ogrodnik pieczarkarz:

- a) wykwalifikowany ogrodnik pieczarkarz,
- b) mistrz - ogrodnik pieczarkarz;
- 18) traktorzysta - wykwalifikowany traktorzysta;
- 19) traktorzysta kombajnista - wykwalifikowany traktorzysta kombajnista;
- 20) rolnik obsługi maszyn rolniczych - mistrz rolnik obsługi maszyn rolniczych;
- 21) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych:
 - a) wykwalifikowany mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych,
 - b) mistrz - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
- 22) rybak stawowy - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb:
 - a) wykwalifikowany rybak stawowy,
 - b) mistrz - rybak stawowy;
- 23) rybak jeziorowy - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb:
 - a) wykwalifikowany rybak jeziorowy,
 - b) mistrz - rybak jeziorowy;
- 24) rybak rzeczny - w przypadku gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb:
 - a) wykwalifikowany rybak rzeczny,
 - b) mistrz - rybak rzeczny.
- 25) rybak śródlądowy - w przypadku, gdy w gospodarstwie jest prowadzony chów lub hodowla ryb.

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione, za posiadanie wykształcenia wyższego rolniczego uznaje się ukończenie kierunku studiów, dla którego program kształcenia lub zakres kształcenia obejmują treści związane z działalnością wytwórczą w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin.

Za studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem uznaje się studia, których program obejmuje co najmniej jedno z następujących zagadnień:

- 1) ekonomika rolnictwa;
- 2) organizacja lub technologia produkcji rolniczej;
- 3) marketing artykułów rolnych;
- 4) rachunkowość rolnicza;
- 5) agrobiznes.

Tak naprawdę w chwili obecnej dla osób, które nie ukończyły szkoły lub studiów rolniczych istnieją cztery drogi uzyskania kwalifikacji:

- Egzamin na tytuł zawodowy prowadzony przez Państwowe Komisje Egzaminacyjne (funkcjonują przy niektórych zespołach szkół zawodowych kształcących w zawodach rolniczych) - egzamin jest odpłatny, odbywa się dwa razy w roku w sesji wiosennej i jesiennej. Uzyskany tytuł zawodowy np. rolnika potwierdza kwalifikacje zawodowe na poziomie robotniczym
- Ukończenie technikum uzupełniającego na podbudowie ZSZ- trwa 3 lata i kończy

się zdawaniem egzaminu zawodowego prowadzonego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną (zawsze należy sprawdzić, czy placówka do której się zapisujemy jest ośrodkiem egzaminowania)

- Ukończenie szkoły policealnej (dla osób legitymujących się średnim wykształceniem o kierunku nie nadającym kwalifikacji rolniczych) i zdanie egzaminu zawodowego.

W każdym z tych uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły nie jest wystarczające aby posiadać kwalifikacje rolnicze!

- Ukończenie studiów podyplomowych - dla osób posiadających wyższe wykształcenie o kierunku nie nadającym kwalifikacji rolniczych.

Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia rolniczego:

1) wyższego - jest dyplom ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich

2) średniego - jest świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z **uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe**

3) zasadniczego zawodowego - jest świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika, albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Dokumentem potwierdzającym posiadanie tytułu kwalifikacyjnego w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej jest **świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, wydane przez państwową komisję egzaminacyjną**, lub świadectwo albo zaświadczenie ukończenia trzech stopni zespołu przysposobienia rolniczego, albo świadectwo ukończenia szkoły przysposobienia rolniczego.

- Jeśli masz ukończone studia wyższe nierolnicze, możesz pójść na studia podyplomowe z zakresu rolnictwa. Są one ostatnio bardzo popularne, więc jest w czym wybierać.

- *Jeśli masz wykształcenie średnie nierolnicze, masz do wyboru studia o odpowiednim profilu lub przepracowanie 3 lat w rolnictwie.*

- *Gdy masz tylko wykształcenie gimnazjalne lub zawodowe, przed Tobą oczywiście technikum rolnicze lub studia, albo przynajmniej 5 lat stażu pracy w rolnictwie.*

Staż pracy

Za staż pracy, uznaje się okres, w którym osoba fizyczna:

1. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników, lub
2. prowadziła działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o obszarze nie mniejszym niż 1 ha stanowiącym jej własność, przedmiot użytkowania wieczystego, przedmiot samoistnego posiadania lub dzierżawy, lub
3. była zatrudniona w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę lub spół-

dzielczej umowy o pracę, wykonując pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej, lub

4. wykonywała pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej w charakterze członka spółdzielni produkcji rolnej, lub

5. odbyła staż, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.

6. za staż pracy, o którym mowa w ust. 2, uznaje się również okres pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym potwierdzony zaświadczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz. U. poz. 310).

Na wniosek zainteresowanej osoby właściwy urząd gminy jest obowiązany stwierdzić okresy kiedy była wykonywana praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym.

Jeśli urząd gminy nie dysponuje dokumentami uzasadniającymi wydanie zaświadczenia o pracy zainteresowanej osoby w indywidualnym gospodarstwie rolnym, zawiadamia ją o tej okoliczności na piśmie. W takim wypadku pracę w indywidualnym gospodarstwie rolnym udowadnia się zeznaniami co najmniej dwóch świadków zamieszkujących w tym czasie w gminie, w której znajduje się gospodarstwo rolne, natomiast zeznania świadków składa się na piśmie. Mogą być poświadczone zarówno przez urząd gminy, notariusza, jak i złożone przed pracodawcą osoby ubiegającej się o zaświadczenie.

Uprawa roli a małżeństwo

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego stanowi, że jeżeli nabywana nieruchomości rolnej (z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne) ma wejść w skład wspólności majątkowej małżeńskiej, wystarczające jest, gdy określone w ustawie wymogi dotyczące nabywcy nieruchomości rolnej spełnia jeden z małżonków. Oznacza to, że tylko jeden małżonek – przed nabyciem nieruchomości – musi mieć status rolnika indywidualnego.

Warto w tym miejscu dodać także iż przepisy aktu prawnego traktujące o prawach i obowiązkach rolnika odnoszą się w całej rozciągłości do obojga małżonków będących współposiadaczami gospodarstwa rolnego i prowadzących działalność rolniczą na wspólny rachunek. Mówiąc prościej, przepisy o ustroju rolnym stanowią, że wskutek nabycia nieruchomości rolnej, a właściwie wskutek posiadania gospodarstwa rolnego przez małżonków, obydwój – zarówno mąż, jak i żona – stają się rolnikami w rozumieniu niniejszej ustawy.

Wyżej przytoczony przepis oznacza, iż rolnikiem można się stać poprzez zawarcie małżeństwa z rolnikiem i późniejsze nabycie (wspólne) gospodarstwa rolnego. Co niezwykle ważne, to fakt, iż w przypadku małżonka rolnika nie będącego współposiadaczem gospodarstwa rolnego mają zastosowanie przepisy regulujące podleganie ubezpieczeniu odnoszące się do rolnika. Oznacza to, że małżonek rolnika spełniający

określone warunki ustawowe podlega ubezpieczeniu obowiązkowo. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy małżonka przedstawi stosowne dokumenty potwierdzające niewykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem rolnym.

Nabywanie ziemi rolnych

Jeśli posiada się status rolnika indywidualnego, nie należy spodziewać się większych ograniczeń przy nabywaniu nieruchomości rolnych. Limitem jest jedynie 300 ha posiadanej ziemi.

- *Gdy powierzchnia działki rolnej nie przekracza 1 ha, teoretycznie kupić ją może każdy. Trzeba tylko pamiętać, że prawo pierwokupu tej ziemi ma Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.*
- *Jeśli sprzedający jest bliskim krewnym maksymalna powierzchnia nabywanej nieruchomości rolnej może wynieść aż 300ha.*
- *Gdy działka jest większa niż 1 ha, ale sprzedający nie jest spokrewniony transakcja wymaga zgody Dyrektora KOWR, która jest udzielona w drodze decyzji administracyjnej.*

Jak uzyskać zgodę KOWR na zakup działki rolnej?

Wniosek o wydanie decyzji może złożyć zarówno kupujący, jak i sprzedający. Ich podania nie będą jednak takie same. W obu przypadkach niezbędne jest wskazanie stron, czyli kto sprzedaje, kto kupuje oraz przedmiotu transakcji, czyli szczegółowy opis nieruchomości (wraz z wypisem z ewidencji gruntów i budynków oraz odpisem z księgi wieczystej lub przynajmniej jej numerem). Konieczne jest też wskazanie celu, dla którego nieruchomość jest nabywana i przewidywanego sposobu jej użytkowania. Innymi słowy, potrzebne jest zobowiązanie nabywającego działkę do prowadzenia na niej działalności rolniczej. Uwaga — KOWR ma prawo to kontrolować!

Sprzedający musi dodatkowo wykazać, że nie miał możliwości zbycia nieruchomości rolnikowi oraz że wskutek sprzedaży nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Kupujący zaś powinien udowodnić swoje kwalifikacje rolnicze oraz zobowiązać się do zamieszkiwania na terenie gminy, w której leży nieruchomość, przez 5 lat. W tym okresie powinien osobiście prowadzić gospodarstwo. Nie może więc sprzedać ziemi ani oddać jej w posiadanie innemu podmiotowi.

Kwestia pierwszeństwa przy zakupie ziemi rolnej przez rolników. Sprzedający, aby udowodnić, że nie było to możliwe, zanim złoży wniosek o wydanie zgody na zbycie nieruchomości "nierolnikowi", powinien zamieścić ogłoszenie w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez KOWR. Dopiero, gdy w ciągu miesiąca żaden inny rolnik na nie nie odpowie oraz zostanie potwierdzone, że ustalona cena sprzedaży nie przekraczała średniej o więcej niż 50%, będzie można uznać, że faktycznie nie było możliwości zbycia działki rolnikowi.

Według funkcjonującego prawa bezproblemowo ziemię rolną mogą zakupić rolnicy indywidualni, czyli osoby, które już prowadzą działalność rolną. Ale co z osobami, które dopiero zaczynają przygodę z rolnictwem? W takiej sytuacji muszą otrzymać

zgodę Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR), na wniosek, który może złożyć:

- osoba sprzedająca grunty rolne – czyli zbywca, który musi wykazać, że:
- nie było możliwości nabycia nieruchomości rolnej przez rolnika indywidualnego, osobę bliską zbywcy, Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego oraz kościelną osobę prawną lub związek wyznaniowy,
- kupujący daje rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej,
- w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych.
- osoba fizyczna, która stara się o zakup ziemi na gospodarstwo i spełnia następujące warunki:
- posiada odpowiednie kwalifikacje rolnicze,
- daje rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej
- zobowiązuje się do zamieszkania na terenie gminy, na której znajduje się jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rodzinnego, w okresie 5 lat od dnia nabycia gruntu.
- Zakup ziemi rolnej można sfinansować dzięki specjalnym kredytom na ten właśnie cel.

Rejestracja działalności rolniczej

Mamy więc za sobą kwestie związane z uzyskaniem statusu rolnika indywidualnego, ale zakup ziemi to jeszcze nie wszystko. Jeśli chce się prowadzić gospodarstwo rolne, to trzeba spełnić kilka dodatkowych formalności. Działalność rolnicza to bowiem produkcja, hodowla lub uprawa produktów rolnych albo utrzymywanie użytków rolnych w stanie nadającym się do wypasu bądź uprawy.

Szczegółowo definiuje ją ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jest w niej dokładnie opisane, co uznaje się za działalność rolniczą, a czego nie, bo od przychodów osiągniętych z jej prowadzenia nie płaci się podatku dochodowego, tylko rolny. Ten z kolei jest uzależniony od wielkości areалу. Działalność rolnicza podlega również regulacjom ustawy o VAT, więc w określonych przypadkach trzeba się zarejestrować jako taki podatnik.

Poza tym trzeba zgłosić działalność w urzędzie gminy oraz zarejestrować się u organów sprawujących urzędowy nadzór nad produkcją żywności, czyli w Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w Inspekcji Weterynaryjnej. Jeśli zaś chcesz korzystać z dopłat, to nie obędzie się bez wizyty w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Rozpoczynając działalność rolniczą trzeba również pamiętać o załatwieniu niezbędnych formalności. Jest to między innymi rejestracja w Państwowej Inspekcji Sanitarnej działalności Rolniczej polegającej m.in. na produkcji oraz wprowadzaniu żywności do obrotu na placu targowym. Wniosek musi zostać złożony do właściwych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych dla miejsca działalności rolniczej. W terminie co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności. Brak dopełniania formalności grozi karą 1 000 zł do 5 000 złotych. Istnieją dwa typy wniosków.

Pierwszy wniosek dotyczy wpisu do rejestru zakładów, rolników prowadzących działalność w zakresie:

- dostaw bezpośrednich (produkcja małych ilości surowców do konsumenta lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta, np. sprzedaż przez rolnika małej ilości produktów rolnych na targu).
- gospodarstw agroturystycznych.
- produkcji pierwotnej (oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych bez prowadzenia sprzedaży, w tym zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem. Oznacza także łowiectwo i rybołówstwo oraz zbieranie runa leśnego).

Pozostałe osoby zobowiązane są do składania drugiego wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów.

• Jeśli staniiesz się posiadaczem np. gruntów rolnych to podstawowe kroki należy skierować do urzędu gminy (podatki: rolne, leśne, od nieruchomości) lub urzędu skarbowego w przypadku prowadzenia działań specjalnych, jeśli nie jesteś ubezpieczony w ZUS to wtedy podlegasz i zgłaszasz to w placówce terenowej KRUS, gdzie trzeba przedstawić posiadanie 1 ha użytków rolnych, lub działu specjalnego lub 1 ha użytków rolnych tzw. przeliczeniowy, Jeśli chcesz ubiegać się np. o dopłaty do gruntów – rejestrujesz się w ARIMR.

Ubezpieczenie KRUS

PRZEPISY OGÓLNE

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego podejmuje rozstrzygnięcia w sprawach dotyczących ubezpieczenia społecznego rolników na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2020 r. poz. 174). Ubezpieczenie społeczne rolników obejmuje rolników, ich małżonków i pracujących z nimi domowników oraz pomocników rolnika o ile osoby te:

1. posiadają obywatelstwo polskie lub
2. są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.) lub są zwolnieni na podstawie przepisów szczególnych z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę”

Ustawa przewiduje dwie formy objęcia ubezpieczeniem:

- z mocy ustawy (czyli obowiązkowo), gdy powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha przeliczeniowy,
- na wniosek (czyli dobrowolnie), gdy powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 1 ha przeliczeniowego (tj. wynosi 1 ha przeliczeniowy lub poniżej 1 ha przeliczeniowego).

oraz wyodrębnia dwa rodzaje ubezpieczenia:

- ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie,
- ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, wymienionemu ubezpieczeniu podlega obowiązkowo: rolnik, zamieszkujący i prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą w pozostającym w jego posiadaniu gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych lub dział specjalny produkcji rolnej, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także małżonek rolnika oraz domownik (zobacz odsyłacze poniżej:) stale pracujący w tym gospodarstwie, jeżeli rolnik ten, jego małżonek, domownik, nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Uznaje się, że rolnik lub domownik podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, jeżeli z tytułu wykonywania pracy (bez względu na wymiar czasu pracy) czy innej aktywności zawodowej, objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.). Podleganie innemu ubezpieczeniu społecznemu dotyczy zatem m.in.: osób, które wykonują pracę w ramach umowy agencyjnej, umowy zlecenia; z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej, w tym - pozarolniczej działalności gospodarczej, a także w okresach pobierania zasiłku dla bezrobotnych (rejestracja w charakterze bezrobotnego bez prawa do zasiłku nie jest uznawana za podleganie innemu ubezpieczeniu społecznemu). Za osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu uważa się także osobę objętą zaopatrzeniem emerytalnym, określonym w odrębnych przepisach. Powyższe oznacza, iż przy ustalaniu podlegania ubezpieczeniu każde inne ubezpieczenie społeczne ma pierwszeństwo przed ubezpieczeniem rolniczym. Wyjątek od tej zasady dotyczy rolników i domowników podlegających obowiązkowo w pełnym zakresie ubezpieczeniu społecznemu rolników, którzy podejmują:

- prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracę przy jej prowadzeniu – pozostanie w ubezpieczeniu rolniczym po rozpoczęciu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej czy też współpracy możliwe jest po spełnieniu ustawowo określonych warunków
- wykonywanie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz powołanych do składu rad nadzorczych. Osoby te podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników pomimo objęcia ubezpieczeniem społecznym w ZUS.

Za ustalone prawo do emerytury lub renty rozumie się ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia, albo ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia albo ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów emerytalnych lub innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, albo ustalone prawo do emerytury pomostowej na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych lub do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych na podstawie przepisów o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, a także ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, przyznanego na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, oraz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.“

Przez prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych rozumie się zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne, do których przysługuje prawo z tytułu ubezpieczenia chorobowego na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Ponadto, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników podlegają:

- osoby pobierające rentę strukturalną współfinansowaną ze środków Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- współmałżonkowie takich osób, jeżeli renta strukturalna współfinansowana ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej lub ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów wiejskich wypłacana jest ze zwiększeniem na tego małżonka.

Ubezpieczenie z mocy ustawy istnieje niezależnie od woli osoby spełniającej warunki do podlegania temu ubezpieczeniu lub woli płatnika. Z podlegania ubezpieczeniu w trybie obowiązkowym nie można zrezygnować. W każdym zatem przypadku, gdy rolnik lub domownik spełnia wszystkie warunki do obowiązkowego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, w tym jeżeli nie podlega obowiązkowo innemu ubezpieczeniu społecznemu na mocy odrębnych przepisów (wyjątek - zob. poniżej: przypisy dotyczące prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej), staje się on ubezpieczonym z mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jakkolwiek ustawa stanowi, że rolnik, jego małżonek lub domownik spełniający określone warunki, podlega ubezpieczeniu z mocy samej ustawy, to stosownie do postanowień art. 37 ust. 1 tej ustawy rolnik jest obowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłosić się do ubezpieczenia we właściwej jednostce Kasy. Ponadto jest on zobowiązany w tym terminie zgłaszać wszystkie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie.

Czas trwania ubezpieczenia

Od dnia 1 października 2009 r. ubezpieczenie społeczne rolników powstaje od dnia, w którym zostały spełnione warunki do objęcia tym ubezpieczeniem, a ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie temu ubezpieczeniu. Jeżeli wraz z ustaniem okoliczności uzasadniających podleganie ubezpieczeniu z mocy ustawy następują inne okoliczności, uzasadniające objęcie ubezpieczeniem na wniosek, ubezpieczenie z mocy ustawy ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ubezpieczonemu doręczono decyzję stwierdzającą ustanie ubezpieczenia z mocy ustawy. Natomiast w sytuacji złożenia wniosku o rentę lub emeryturę, obowiązek ubezpieczenia ustaje od dnia następującego po dniu, w którym została wydana decyzja o przyznaniu świadczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia, w którym ubezpieczony nabył to prawo.

Obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników istnieje również w okresie przerwy w podleganiu innemu ubezpieczeniu społecznemu (np. pomiędzy ustaniem zatrudnienia a jego ponownym podjęciem), bez względu na przyczynę i czas trwania przerwy. W takiej sytuacji obowiązek opłacania składki powstaje od dnia, w którym powstało ubezpieczenie, a ustaje od dnia, w którym to ubezpieczenie ustało. Do 1 października 2009 r., bez względu na faktyczny okres spełniania warunków do podlegania ubezpieczeniu w danym kwartale, obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników istniał za cały kwartał.

Objęcie ubezpieczeniem może nastąpić również za okres miniony, w którym rolnik spełniał warunki ustawowe, w szczególności - prowadził działalność rolniczą i nie dokonał w ustawowym terminie zgłoszenia do ubezpieczenia. Objęcie ubezpieczeniem rolnika dotyczy całego okresu, w którym osoba ta spełniała warunki do podlegania ubezpieczeniu rolniczemu.

Domownik rolnika zostanie natomiast objęty ubezpieczeniem rolniczym za okres, w którym bezspornie udowodniono, iż wykonywał pracę w gospodarstwie rolnika. Rolnicy podlegają ubezpieczeniu w Kasach Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Zgodnie z art. 38 ustawy, zakłada się, że osoba która ma podlegać ubezpieczeniu KRUS jest:

- 1) właścicielem gruntów rolnych lub dzierżawcą takich gruntów, jeżeli dzierżawa jest zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków, prowadzi działalność na tych gruntach,
- 2) płatnikiem podatku rolnego lub podatku od dochodu z działów specjalnych prowadzi działalność rolniczą w rozmiarze wynikającym z zakresu opodatkowania,
- 3) bliską osobą rolnikowi, spełniająca warunki ustawy, stale pracuje w gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy, jeżeli okoliczność ta została stwierdzona zgodnym oświadczeniem rolnika i tej osoby.

Rozpoczęcie działalności gospodarczej nie jest aż tak łatwe jak by mogło się to wydawać. Jest związane między innymi z tym, że działania te są obciążone bardzo dużym ryzykiem i wymagają specjalistycznej wiedzy.

Podsumowanie

Rozpoczęcie działalności rolniczej jest związane z obowiązkowym ubezpieczeniem w KRUS. Jest nim objęty każdy rolnik, zamieszkujący i prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą w pozostającym w jego posiadaniu gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych lub dział specjalny produkcji rolnej. Objęci tym ubezpieczeniem mogą być także współmałżonek oraz domownicy rolnika, jeśli stale pracują w gospodarstwie, nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie mają ustalonego prawa do emerytury, renty lub innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu rolniczemu nie można zrezygnować. Każdy rolnik, który mu podlega, powinien bez wezwania stawić się w ciągu 14 dni do ubezpieczenia we właściwej jednostce KRUS. Czas ten liczony jest od dnia, w którym

zostały spełnione warunki do objęcia tym ubezpieczeniem. Z kolei objęcie ubezpieczeniem w KRUS ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie temu ubezpieczeniu.

Składki na ubezpieczenie społeczne rolników naliczane są w wymiarze miesięcznym. Rolnik ma obowiązek opłacać je za wszystkie osoby w gospodarstwie, które podlegają ubezpieczeniu.

Ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne

Do obowiązkowych ubezpieczeń rolnych należy:

- OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego,
- ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gosp. rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
- ubezpieczenie upraw rolnych, w sytuacji uzyskania płatności bezpośrednich.
- OC pojazdów mechanicznych

Według ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunalnych rolnicy są zobowiązani do wykupienia polisy odpowiedzialności cywilnej oraz do ubezpieczenia budynków zlokalizowanych na terenie gospodarstwa rolnego. Prawo określa, że obowiązek ten dotyczy osób fizycznych, które prowadzą działalność rolniczą i odprowadzają od niej podatek, a także są właścicielami użytków rolnych przekraczających powierzchnię 1 ha.

Z kolei rolnicy, którzy korzystają z dopłat bezpośrednich są zobowiązani do wykupienia ubezpieczenia na co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, które objęte są właśnie takim dofinansowaniem. Obliguje ich do tego ustawa z dnia 7 lipca 2005 roku o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym obowiązek ubezpieczenia w rolnictwie jest ustawa z dnia 23 maja 2003 roku o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunalnych (Dz.U. 2003 nr 124 poz.1152). Kwestia ubezpieczeń uregulowana jest także w kodeksie cywilnym.

Ubezpieczeniu podlega:

- każdy posiadacz, nie tylko właściciel, gruntu rolnego o wielkości większej niż 1 ha, i z którego odprowadza w całości lub w części podatek rolny.
- rolnik, który posiada np. uprawy w szklarniach, prowadzi wylęgarnię drobiu, posiada pasieki (działy specjalne produkcji rolnej) – niezależnie od obszaru posiadanego gospodarstwa.

Ubezpieczenia obowiązkowe – najważniejsze założenia:

- obowiązek powstaje w momencie nabycia gospodarstwa i trwa przez cały okres jego posiadania. n nie ma znaczenia, czy posiadacz prowadzi jakąkolwiek działalność rolniczą, wystarczy sam fakt posiadania gruntu.

- w razie zmiany właściciela – prawa i obowiązki przechodzą na nową osobę.
- w ciągu 14 dni od faktu zmiany właściciela gospodarstwa rolnego należy poinformować o tym TU.
- obowiązek informacji o zmianie właściciela gruntu należy do dotychczasowego właściciela.
- w razie śmierci dotychczasowego właściciela powyższy obowiązek przechodzi na nabywcę.

Składki: mogą się różnić w zależności od zakładu ubezpieczeniowego. Na wysokość składki wpływ ma przede wszystkim:

- wielkość gospodarstwa,
- zatrudnienie pracowników,
- posiadanie zwierząt hodowlanych,
- posiadanie maszyn rolniczych.

Kwoty: Maksymalny limit odpowiedzialności towarzystwa w ubezpieczeniu OC rolników określa suma gwarancyjna, która wynosi:

- w przypadku szkód na osobie 5 210 000 euro
- w przypadku szkód w mieniu 1 050 000 euro

Należy pamiętać, że w obu wypadkach limit ma zastosowanie w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem, bez względu na liczbę poszkodowanych.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

Istotą ubezpieczenia OC jest sam fakt posiadania gospodarstwa, nawet gdy rolnik nie prowadzi żadnych upraw czy hodowli zwierząt. Również w przypadku, gdy rolnik przez dłuższy czas przebywa poza gospodarstwem, nie zwalnia go to z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC.

Ubezpieczenie dotyczy szkód związanych z posiadaniem gospodarstwa, dlatego wystarczy tylko posiadać gospodarstwo, by podlegać obowiązkowi ubezpieczenia. Istotą OC rolnika jest to, by sam rolnik lub osoba zamieszkująca z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym, nie musiała sama ponosić kosztów związanych z:

- wyrządzoną szkodą osobie trzeciej, wskutek której osoba trzecia poniosła śmierć lub doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu;
- odpowiedzialnością majątkową za utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia (np. samochód, odzież), należącego do osoby trzeciej.

Zakres ubezpieczenia OC obejmuje szkody związane:

- ze wszystkimi pracami w gospodarstwie,
- obsługą zwierząt,
- pracami polowymi,
- szkody na drodze publicznej,

- szkody wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa rolnika.

Zdarza się, iż przy wykonywaniu prac związanych z posiadaniem gospodarstwa szkodę poniesie także osoba pracująca w tym gospodarstwie – np. spadnie z drabiny, która była z winy rolnika w złym stanie technicznym. W tym przypadku zakład ubezpieczeń również wypłaci odszkodowanie, lecz będzie ono obejmowało jedynie roszczenia związane z uszkodzeniem ciała, np. zadośćuczynienie czy zwrot kosztów leczenia.

Zasady:

- obowiązek zawarcia umowy powstaje w dniu objęcia w posiadania gospodarstwa rolnego (co najmniej 1 ha użytków rolnych) i dotyczy tylko osób fizycznych; objąć gospodarstwo można poprzez jego zakup, odziedziczenie lub poprzez obdarowanie nim;
- umowa zawierana jest na okres 12 miesięcy w dowolnym towarzystwie ubezpieczeniowym;
- odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy i zapłaceniu składki (lub pierwszej raty);
- umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z chwilą, gdy grunty tracą charakter gospodarstwa rolnego.

W przypadku niespełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC przepisy przewidują karę w wysokości jednej dziesiątej minimalnego wynagrodzenia za pracę – wysokość tego wynagrodzenia ogłaszana jest w stosownych przepisach i ustalana jest najczęściej raz do roku. W przypadku, gdy szkoda zostanie wyrządzona przez rolnika nieubezpieczonego, odszkodowanie wypłaci Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, lecz będzie dochodził od rolnika zwrotu wypłaconego odszkodowania, które może okazać się bardzo wysokie i wyjątkowo niekorzystnie wpłynąć na sytuację finansową rolnika w przyszłości.

Wznowienie umowy ubezpieczenia ma miejsce, gdy składka za poprzedni okres była opłacona w całości. Brak wznowienia umowy ubezpieczenia, wynika z braku należności za poprzednie ubezpieczenie bądź zostało uregulowane tylko w części. W konsekwencji oznacza to brak ochrony ubezpieczeniowej i konieczność opłacenia kary z tego tytułu. Wznowienie umowy nie następuje także wówczas, gdy zostanie ogłoszona upadłość zakładu ubezpieczeń lub zarządzono jego likwidację. Wznowienie umowy ubezpieczenia ma miejsce, gdy składka za poprzedni okres była opłacona w całości. Brak wznowienia umowy ubezpieczenia, wynika z braku należności za poprzednie ubezpieczenie bądź zostało uregulowane tylko w części. W konsekwencji oznacza to brak ochrony ubezpieczeniowej i konieczność opłacenia kary z tego tytułu. Wznowienie umowy nie następuje także wówczas, gdy zostanie ogłoszona upadłość zakładu ubezpieczeń lub zarządzono jego likwidację.

Ubezpieczenie obejmuje:

- szkody dotyczące uszkodzenia, zniszczenia, utraty lub zaginięcia rzeczy wypożyczonych lub przyjętych przez osobę objętą ubezpieczeniem OC rolników do użytkowania, przechowania lub naprawy;
- utratę gotówki, biżuterii, dzieł sztuki, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju

dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i innych;

- zanieczyszczenie lub skażenie środowiska;
- szkody wynikłe z kar pieniężnych, grzywnien sądowych i administracyjnych, a także kar lub grzywnien związanych z należnościami wobec budżetu państwa.

Ubezpieczenie budynków w gospodarstwie rolnym od ognia i innych zdarzeń losowych

Istotą obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych jest zagwarantowanie posiadaczowi gospodarstwa rolnego środków finansowych na odtworzenie lub naprawianie w tych budynkach szkód, powstałych wskutek ognia i innych zdarzeń losowych trudno przewidywalnych.

Ubezpieczenie obejmuje szkody związane z wystąpieniem:

- ognia
- huraganu
- gradu
- powodzi
- podtopienia
- deszczu nawalnego
- gradu
- uderzenia pioruna
- eksplozji
- obsunięcia się ziemi
- tąpnięcia
- lawiny
- upadku statku powietrznego
- opadów śniegu

Budynkiem rolniczym, który należy ubezpieczyć jest będący w posiadaniu rolnika obiekt budowlany o powierzchni powyżej 20 m², który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach. Obowiązkowi ubezpieczenia podlega także budynek nawet, gdy stoi niewykorzystywany. Przy zawieraniu umowy ubezpieczenia wartość każdego z budynków – a więc suma ubezpieczenia – ustalana jest dla każdego budynku oddzielnie. W procesie ustalania wysokości sumy ubezpieczenia biorą udział zarówno ubezpieczający, jak i przedstawiciel zakładu ubezpieczeń.

Zasady ubezpieczenia:

- umowa ubezpieczenia budynków, podobnie jak ubezpieczenie OC, zawierana jest na okres 12 miesięcy w dowolnym towarzystwie ubezpieczeniowym,
- obowiązek ubezpieczenia budynku rolniczego powstaje z dniem pokrycia budynku dachem,
- odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy i zapłaceniu składki (lub pierwszej raty),
- obowiązkem ubezpieczeń budynków objęte są także działy specjalne produkcji rolnej,

- polisa obejmuje fundamenty, izolacje, ściany zewnętrzne i wewnętrzne, tynki, stropy, schody, balkony, dachy, instalacje oraz stałe elementy wykończeniowe każdego z ubezpieczonych budynków.

Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za szkody wynikłe ze:

- świadomych, umyślnych działań rolnika, jego pracownika lub domownika;
- w przypadku następstw rażącego niedbalstwa wyżej wspomnianych osób oraz efektów trzęsienia ziemi czy szkód górniczych.

Obowiązkowe ubezpieczenie upraw rolnych

Ustawa wprowadziła od 01 lipca 2008 obowiązkowe ubezpieczenie upraw dla rolników, którzy uzyskali płatności bezpośrednie do gruntów rolnych za rok poprzedni. Obowiązek obejmuje wszystkich rolników (posiadaczy gospodarstw rolnych) niezależnie od formy prawnej rolnika (osoba fizyczna, firma) i niezależnie od wielkości gospodarstwa. Rolnik ma obowiązek ubezpieczyć co najmniej 50% powierzchni posiadanych upraw wymienionych w ustawie w okresie 12 miesięcy od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, grad, suszę, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne.

- Brak ubezpieczenia to opłata karna 2 euro za 1 ha wpłacana na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika.

- Wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia upraw rolnych jest konieczne w związku z unijnym obowiązkiem posiadania polis ubezpieczenia 50% upraw rolnych przez rolników, którzy od 2010 r. ubiegają się o inne formy wsparcia z budżetu krajowego (kredyty klęskowe, pomoc finansowa, ulgi w podatku) w przypadku wystąpienia klęsk.

- Rolnik, któremu przysługują dotacje do składek, opłaca składkę pomniejszoną o dotację z budżetu państwa.

Dopłata do składki może być udzielona, jeżeli ubezpieczenie obejmuje następujące ryzyka:

- powódź,
- grad, deszcz nawalny
- suszę, skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne,
- huragan,
- piorun,
- lawina,
- obsuwanie się ziemi.

Wysokość dopłat została określona na poziomie do 65% składki jeżeli składka za ubezpieczenie nie przekracza:

- 9% wartości ubezpieczanej uprawy,
- 12% wartości ubezpieczanej uprawy, przy uprawach prowadzonych na użytkach rolnych klasy V,
- 15% wartości ubezpieczanej uprawy, przy uprawach prowadzonych na użytkach rolnych klasy VI.

Jeżeli stawka przekracza 9%, 12%, 15% dopłaty do tych stawek będą pomniejszane proporcjonalnie do procentu ich podwyższenia (nie dotyczy to ubezpieczenia drzew i krzewów owocowych oraz truskawek).

Dopłaty udzielane są do następujących upraw roślin uprawiane w plonie głównym:

- ziarna zbóż,
- ziarno lub kolby i nadziemne części kukurydzy,
- nasiona rzepaku,
- nasiona rzepiku,
- bulwy ziemniaków,
- buraki cukrowe,
- szyszki chmielowe,
- liście tytoniu,
- części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji,
- owoce lub nasadzenia drzew i krzewów,
- owoce lub nasadzenia owocowe truskawek,
- nasiona roślin strączkowych.

Producenci rolni mogą sami zdecydować na ile chcą się ubezpieczyć od ryzyka suszy. Sami wybiorą poziom zmniejszenia odszkodowania o: 20, 25 albo 30 proc. sumy ubezpieczenia w zamian za niższą składkę; zakłady ubezpieczeniowe mogą zaproponować rolnikowi tańszą polisę, o ile gospodarz przyjmie odpowiedni poziom ewentualnych strat w uprawie jako własne ryzyko. Zachowany zostanie udział własny rolnika w ubezpieczeniu na poziomie 10 proc. wartości szkody w przypadku ubezpieczeń od wszystkich ryzyk, z wyłączeniem suszy, co oznacza, że jeżeli szkoda zostanie oszacowana np. na 1 tys. zł, to rolnik może dostać 90 proc. tej kwoty, w tym przypadku 900 zł.

Ubezpieczenie OC pojazdów mechanicznych

Obowiązek ubezpieczenia ciąży na każdym posiadaczu pojazdu mechanicznego, zarejestrowanego w Polsce. Termin „pojazdy mechaniczne” obejmuje: samochody, motocykle, motorowery, ciągniki rolnicze i przyczepy, oraz z posiadaczami pojazdów wolnobieżnych. Ubezpieczenie stanowi ochronę posiadacza lub kierującego pojazdem przed finansowymi konsekwencjami szkód wyrządzonych osobom trzecim. W przypadku szkody zakład ubezpieczeń wypłaca za posiadacza pojazdu odszkodowanie na rzecz poszkodowanego. Obowiązek ubezpieczenia obejmuje każdy zarejestrowany samochód, nie ma znaczenia czy jest on użytkowany czy nie.

Ubezpieczenie obejmuje:

- szkodę w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, jeśli jej następstwem jest: śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia;
- szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu mechanicznego: przy wsiadaniu do pojazdu mechanicznego i wysiadaniu z niego, bezpośrednio przy załadunku i rozładunku pojazdu mechanicznego, podczas zatrzymania, postoju lub garażowania.

W 2022 roku wzrastają opłaty karne za brak OC. W tym roku ponad 14-dniowy brak

ważnej polisy będzie kosztował właścicieli samochodów osobowych aż 5600 złotych. Z jeszcze wyższą karą muszą się liczyć posiadacze pojazdów. W przypadku spowodowania wypadku, sprawca jest zobowiązany do zapłaty kary za przerwę w ubezpieczeniu, jak również do pokryć wszelkich kosztów naprawy uszkodzonych pojazdów oraz ewentualne koszty leczenia poszkodowanych.

Ubezpieczenia dobrowolne

Oprócz ubezpieczeń obowiązkowych, na rynku jest dostępna szeroka paleta ubezpieczeń dobrowolnych. Z racji swojej dobrowolności składki nie są dofinansowywane z budżetu państwa, ani ze środków unijnych, a całość kosztów ponosi rolnik. Wyjątkiem jest ubezpieczenie zwierząt gospodarskich takich jak bydło, konie, owce, kozy, drób lub świnie, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w razie uboju z konieczności. Rolnik zainteresowany ubezpieczeniem swojej hodowli wymienionych zwierząt, może liczyć na 50-procentową dopłatę do składki ubezpieczeniowej z budżetu państwa.

Do najpopularniejszych form ubezpieczeń dobrowolnych należą:

- ubezpieczenie budynków oraz mienia ruchomego,
- Agrocasco,
- ubezpieczenie pasiek,
- ubezpieczenia hodowli ryb,
- ubezpieczenie drobiu,
- ubezpieczenie zwierząt futerkowych,
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
- ubezpieczenie upraw,
- ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od padnięcia i uboju z konieczności,
- pomoc informatyczna.

Ubezpieczenie budynków oraz mienia ruchomego

Wariant ten jest uzupełnieniem obowiązkowego ubezpieczenia i obejmuje stałe elementy budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, maszyny, urządzenia oraz wyposażenie, w tym także ruchomości domowe, środki obrotowe, mienie osób trzecich, mienie pracownicze, ogrodzenia, małej architektury ogrodowej czy budynków poniżej 20 m².

Polisa zabezpiecza na wypadek:

- pożaru, działania dymu i sadzy
- upadku drzewa w wyniku wichury
- szkód powstałych z winy instalacji wodociągowej
- włamania, kradzieży, dewastacji
- uderzenia pojazdu w budynek rolniczy.

Agrocasco

Agrocasco jest dobrowolnym ubezpieczeniem pojazdów, maszyn i sprzętów rolniczych. Chroni maszyny i pojazdy rolnicze w razie pożaru, huraganu lub innych opisanych w umowie warunków atmosferycznych. Agrocasco może też dotyczyć ochrony w razie rabunku lub kradzieży ubezpieczonego sprzętu. Ubezpieczenie Agrocasco może obejmować maszyny z napędem własnym, bez napędu własnego lub inny sprzęt rolniczy.

Przykładowo Agrocasco może chronić:

- ciągnik,
- kombajn,
- agregaty uprawowe,
- kultywatory,
- glebogryzarki,
- sadzarki,
- siewniki,
- sadzarki,
- hedery do zbioru zbóż,
- przyczepy.

Lista sprzętu, który można ubezpieczyć w Agrocasco jest bardzo długa. Można ją uzupełnić np. o dodatkowy sprzęt taki jak system GPS albo koła bliźniacze. W ramach dobrowolnej polisy Agrocasco możemy wykupić ochronę maszyn rolnych w razie szkód wyrządzonych przez złe warunki atmosferyczne (np. huragan, deszcz nawalny, gradobicie, powódź), zdarzenie losowe (np. pożar, uderzenie pioruna) lub awarię i kradzież.

Ubezpieczenie pasiek

W dzisiejszych czasach produkcja miodu jest narażona na spore ryzyko. Polisa rolnicza dla posiadaczy uli to zwykle dwa zakresy ochrony – podstawowy i rozszerzony. W podstawie znajdują się zdarzenia losowe i ich skutki. Takimi zdarzeniami są wymienione w dokumencie OWU polisy czynniki atmosferyczne, jak i zdarzenia spowodowane działalnością człowieka. Przykład: pożar, zalanie, wypadek podczas transportu zleconej do tego firmy. Rozszerzenie pozwala chronić pszczoły i całe wyposażenie potrzebne do ich hodowli w razie kradzieży, a także zatrucia (pestycydy).

Coraz więcej pszczelarzy decyduje się na dodatkowe ubezpieczenia swoich pasiek, które obejmują m.in.:

- zatrucie pszczół środkami ochrony roślin, którymi opryskuje się pola, lasy lub sady;
- uszkodzenie/zniszczenie uli przez żywioł natury, zwierzęta lub przez działanie osób trzecich;
- zniszczenie pni pszczelich spowodowane niezawinionym przez ubezpieczającego wypadkiem w czasie ich transportu na pożytki;
- kradzież pni pszczelich lub rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia albo miodu.

Ubezpieczenie hodowli ryb

Dedykowane jest osobom fizycznym i prawnym, posiadaczom lub właścicielom obiektów hodowlanych, w których prowadzony jest chów ryb. Na polskim rynku ubezpieczeń ochroną mogą zostać objęte karpie i pstrągi tęczowe. Odszkodowanie przysługuje w razie zatrucia, uduszenia się, niedoboru wody czy ucieczki ryb. Sumę ubezpieczenia ustala się na poziomie 70 procent wartości ryb przewidywanej na zakończenie danego stadium chowu (hodowli). Ubezpieczenie ryb zawierane jest na okres jednego stadium chowu (hodowli) ryb. Umowę zawiera się na podstawie pisemnego wniosku, który powinien być zgłaszany do PZU S.A. nie później niż w ciągu 3 dni od daty zarybienia stawu.

Ubezpieczenie drobiu

Ubezpieczeniem obejmowane są kury, kaczki, kaczki piżmowe, indyki oraz gęsi. Zakres ubezpieczenia chroni przed szkodami w hodowli związanymi z:

- ogniem, eksplozją,
- huraganem,
- powodzią, podtopieniem,
- deszczem, śniegiem, gradem,
- piorunem, n upadkiem statku powietrznego,
- lawiną, zapadaniem i usuwaniem się ziemi,
- wydostaniem się wody z urządzeń wodnokanalizacyjnych,
- szkodami spowodowanymi chorobami, wypadkami oraz kanibalizmem,
- wypadku niezawinionych przez ubezpieczającego przerw w dopływie prądu do fermy.

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków

Ubezpieczenie obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków doznane przez osoby ubezpieczone oraz przez kierowcę i pasażerów ubezpieczonego pojazdu na terenie RP i krajów europejskich. Ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne w rolnictwie WMODR z siedzibą w Olsztynie, 2022 r. 13 Obejmuje świadczenia mające złagodzić finansowe konsekwencje nieszczęśliwego wypadku, świadczenia w przypadku śmieci lub trwałego wypadku. Zgodnie z definicją, nieszczęśliwy wypadek to zdarzenie nagłe, niespodziewane i wywołane przyczyną zewnętrzną, mającą źródło poza organizmem człowieka, w wyniku którego ubezpieczony – wbrew swojej woli – stracił życie lub doznał uszczerbku na zdrowiu. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków to rodzaj ubezpieczenia osobowego, którego przedmiotem jest życie lub zdrowie. Ubezpieczenie jest dobrowolne, a obowiązkowo muszą je mieć m.in. żołnierze, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, sportowcy i wolontariusze.

Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich z dofinansowaniem z budżetu państwa Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2017, poz. 2047) przewiduje opcje dopłaty z budżetu państwa do składek rolników z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia.

Warunki dofinansowania:

- szkoda powstała w wyniku: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, uboju z konieczności;
- szkoda dotknęła hodowli: bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń; n dopłaty wynoszą 65% składki z tytułu ubezpieczenia 1 szt. zwierzęcia;
- dopłaty są stosowane jeżeli stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają 0,5% sumy ubezpieczenia.

Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich, bez dofinansowania z budżetu państwa Towarzystwa Ubezpieczeniowe, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników, oferują rozszerzenie ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, które nie są objęte dofinansowaniem z budżetu państwa.

Specyfiką tej formy ubezpieczenia jest czas jej trwania oraz cel jej zawarcia. Umowa, podobnie jak w przypadku ubezpieczeń obowiązkowych może, być zawarta na okres 1 roku. Bardzo popularne są umowy krótkoterminowe, zawierane w celu objęcia szkód powstałych w specyficznych okolicznościach np:

- wskutek trzebieenia ogierów, buhajów itp.;
- wskutek operacji zwierząt;
- w czasie wystawy;
- w czasie zawodów sportowych;
- w czasie kręcenia filmów;
- w czasie transportu.

Obejmuje zwierzęta hodowlane i użytkowe, bydło, trzodę chlewną, drób, konie lub inne zwierzęta gospodarskie. Objęte są choroby oraz wypadki, których następstwem jest ubój z konieczności lub śmierć zwierzęcia. Pakiet może obejmować: czas transportu oraz okres przebywania w bazie i na wystawie, utratę przydatności do reprodukcji, utratę płodu, oraz operację i okres pooperacyjny. Ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne w rolnictwie 14 WMODR z siedzibą w Olsztynie, 2022 r.

Ubezpieczenie zwierząt od padnięcia i uboju z konieczności

- obejmuje zwierzęta hodowlane i użytkowe, bydło, trzodę chlewną, drób, konie lub inne zwierzęta gospodarskie;
- objęte są choroby oraz wypadki, których następstwem jest ubój z konieczności lub śmierć zwierzęcia;
- pakiet może obejmować: czas transportu oraz okres przebywania w bazie i na wystawie, utratę przydatności do reprodukcji, utratę płodu, oraz operację i okres pooperacyjny.

Podatki w działalności rolniczej

Rolnicy prowadzący działalność rolniczą, podobnie jak inne grupy społeczne, podlegają opodatkowaniu, jednak przepisy prawne w tym zakresie znacznie różnią się od przepisów obowiązujących dla innych podmiotów funkcjonujących na rynku.

Wynika to m.in. z faktu, że głównym czynnikiem produkcji jest ziemia, a działalność rolnicza cechuje się zazwyczaj niższą opłacalnością w stosunku do innych działalności gospodarczych, gdzie efekty produkcyjne w dużej mierze determinują warunki klimatyczne. W Polsce działalność rolnicza jest opodatkowana kilkoma rodzajami podatków. Są to przede wszystkim: podatek rolny, podatek od nieruchomości, podatek od towarów i usług (VAT), podatek dochodowy z działów specjalnych produkcji rolnej, podatek akcyzowy oraz ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Czym jest działalność rolnicza na gruncie podatkowym?

Działalność rolnicza, to:

- działalność polegająca na wytwarzaniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu,
- produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego,
- produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią,
- produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza,
- hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych,
- produkcja zwierzęca typu przemysłowo-fermowego,
- hodowla ryb,

• działalność, w której minimalne okresy przetrzymywania zakupionych zwierząt i roślin, w trakcie których następuje ich biologiczny wzrost, wynoszą co najmniej:

1. miesiąc - w przypadku roślin,
2. 16 dni - w przypadku wysoko intensywnego tuczu specjalizowanego gęsi lub kaczek,
3. 6 tygodni - w przypadku pozostałego drobiu rzeźnego,
4. 2 miesiące - w przypadku pozostałych zwierząt

- licząc od dnia nabycia.

Osoby, które prowadzą wyżej wymienioną działalność są zobowiązane do zapłaty podatku rolnego, którego wysokość zależy od powierzchni oraz klasyfikacji gruntu.

Kto płaci podatek rolny?

Do zapłaty podatku rolnego zobowiązani są:

- właściciel gruntu,
- posiadacz samoistny gruntu,
- użytkownik wieczysty gruntu,
- w niektórych przypadkach posiadacz zależny gruntów, tj. np. dzierżawca (gdy grunty stanowią własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz gdy grunty gospodarstwa rolnego zostały wydzierżawione na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub przepisów dotyczących uzyskiwania rent strukturalnych).

O nabyciu gruntów rolnicy, będący osobami fizycznymi powinni powiadomić urząd gminy w ciągu 14 dni od dnia nabycia gruntu. Osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne

Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Lasów Państwowych zobowiązane są do powiadomienia właściwego organu o nabyciu gruntów do 14 stycznia.

Wszyscy podatnicy płacą podatek rolny w 4 ratach - do 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego. Podatek rolny opłaca się u sołtysa lub w urzędzie gminy.

Kiedy rolnik musi rozliczyć się z urzędem skarbowym?

Rozliczeniu z us. podlegają działy specjalne produkcji rolnej. Dochody z tego źródła wykazuje się na formularzu PIT-36 lub PIT-36L. Działy specjalne produkcji rolnej, to rodzaj działalności wyodrębniony z działalności rolniczej. To:

- uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych,
- uprawy grzybów i ich grzybni,
- uprawy roślin „in vitro”,
- fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego,
- wylęgarnie drobiu,
- hodowla i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych,
- hodowla dżdżownic,
- hodowla entomofagów,
- hodowla jedwabników,
- prowadzenie pasiek,
- hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym.

Gdy rolnik prowadzi działalność gospodarczą to również musi rozliczyć się z urzędem skarbowym (czyli złożyć odpowiednie zeznanie do 30 kwietnia lub 31 stycznia).

Zwrot podatku akcyzowego za paliwo rolnicze

Ustawa z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 846) umożliwiają producentowi rolnemu złożenie wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej do wysokości limitu zwrotu.

Za producenta rolnego uznaje się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, będącą posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

Za gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione lub zakrzewione na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

Wniosek składa się do wójta, burmistrza (prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce położenia gruntów będących w posiadaniu lub współposiadaniu tego producenta rolnego (w tym dzierżawcy).

Do wniosku załącza się:

- faktury VAT bądź ich kopie stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku,
- dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierający informacje o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego, w odniesieniu do każdej siedziby stada tego producenta, w ostatnim dniu każdego miesiąca poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku

W 2023 roku terminy składania wniosków określone zostały:

- od 1 lutego 2023 r. do 28 lutego 2023 r (faktury z okresu od 1 sierpnia 2022 r. do 31 stycznia 2023)
- od 1 sierpnia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r.(faktury z okresu od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023)

Wypłata zwrotu podatku przyznanego na podstawie decyzji następuje w terminach:

- od dnia 3 kwietnia do dnia 28 kwietnia – jeżeli wnioski o zwrot podatku zostały złożone w terminie od dnia 1 lutego do 28 lutego,
- od dnia 2 października do dnia 31 października – jeżeli wnioski o zwrot podatku zostały złożone w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 sierpnia.

Dokonywana jest w formie gotówkowej - w kasie urzędu gminy lub miasta, albo przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku.

Zwrot podatku akcyzowego jest ustalany na podstawie:

- powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego określonej w ewidencji gruntów i budynków
- średniej rocznej liczby DJP bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku

Kwota zwrotu podatku akcyzowego jest ustalana jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z faktur VAT, i stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego obowiązującej w dniu złożenia wniosku o zwrot podatku, w ramach rocznego limitu.

Limit ustala się jako sumę:

- kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 110 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego określonej w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na dzień 1 lutego danego roku, oraz
- kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 40 oraz średniej rocznej liczby DJP bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.